

PŘÍPRAVA, ORGANIZACE A POUŽITÍ PŘEDSUNUTÝCH ODŘADŮ PŘI OBRANĚ NA ŠIROKÉ FRONTĚ V POČÁTEČNÍM OBDOBÍ VÁLKY

Plukovník Oldřich Kvapil, podplukovník Emanuel Gramiš

V příspěvku řeší autoři otázku spojené s přípravou, organizací a použitím předsunutých odřadů při obraně na široké frontě v počátečním období války. Hlavní myšlenky jsou zaměřeny na způsoby vytváření předsunutých odřadů, jejich zesílení, na součinnost s jednotkami pohraniční stráže, na otázky velení a spojení a na možné způsoby činnosti předsunutého odřadu v případě napadení našeho státu nepřítelem.

Vzhledem k tomu, jakým způsobem by nepřítel mohl zahájit bojovou činnost, hraje z hlediska naší armády rozhodující úlohu schopnost zneškodnit mu včasnými protiopatřeními uskutečnění jeho zámyslu. Abychom tento náročný úkol mohli důsledně splnit, je třeba stále vysoké bojové pohotovosti vojsk. Kromě toho je nutno již v míru připravit část sil a prostředků, které musí být schopny zahájit bojovou činnost dříve než hlavní síly, neboť nepřítel může po provedení úderů zbraněmi hromadného ničení provést na naše státní území útok předsunutými silami, jehož cílem bude vytvořit výhodné podmínky pro zasazení hlavních sil.

Jednotky Pohraniční stráže nemohou vlastními silami a prostředky zastavit útok větších sil nepřítele, zvláště jeho tankových útvarů a svazků.

Tyto skutečnosti vyžadují, aby byla učiněna taková opatření, která by nepříteli ztížila, popř. znemožnila uskutečnění jeho plánů, a která by mu znemožnila využít momentu překvapení k dosažení nejen operačních, ale i taktických úspěchů. Jestliže nám jednotky Pohraniční stráže samy tento úkol splnit nemohou, pak musí být k zesílení obrany na možných směrech útoku větších sil nepřítele vyslány jednotky armády k zajištění krytu našich státních hranic. Kryt hranic je třeba organizovat a provést v nejkratší době podle konkrétní situace na tom nebo onom operačním směru. K provedení krytu státních hranic v součinnosti s jednotkami Pohraniční stráže bude výhodné vysílat předsunuté odřady, jejichž úkolem může být:

- v době co nejkratší přesunout se do prostoru nastávající činnosti,
- zpevnit obranu organizovanou jednotkami Pohraniční stráže,
- zřizovat v předpolí zátarasy,
- nedovolit nepříteli provádění průzkumu prvního pásma obrany a klamat ho o skutečném předním okraji,
- zabránit předsunutým silám nepřítele, aby vnikly do hloubky našeho státního území, přinutit k rozvinutí větší síly nepřítele, zastavit, v krajním případě zpomalit jejich postup a způsobit jim co největší ztráty,
- tím získat potřebný čas k rozvinutí hlavních sil,
- v některých případech, bude-li příznivá situace, smělym úderem proniknout na území nepřítele s cílem předejít jeho síly v zaujetí vý-

hodné terénní čáry (prostoru), vstoupit s nimi do boje a zpomalit jejich postup k našim hranicím.

Úkoly předsunutým odřadům musí být uloženy včas a konkrétně pro možné varianty jejich činnosti.

Organizace a příprava předsunutých odřadů

Organizace a příprava předsunutých odřadů musí odpovídat důležitosti jejich úkolů, které jsou určujícími faktory. Pokud jde o jejich organizaci, je možno podle našich názorů vycházet z toho, že síla předsunutých odřadů musí bý stanovena zvlášť pro každý směr a to podle úkolu, který má předsunutý odřad plnit. Složení předsunutého odřadu musí odpovídat úkolu a podmínkám jeho splnění a je přitom třeba přihlížet k podmínkám terénu, šířce a hloubce úkolu. Zvláštní pozornost nutno věnovat počtu a druhu protitankových zbraní vzhledem k možnému počtu nepřátelských tanků, které mohou být použity v prvním sledu. Vezmeme-li v úvahu, že hlavním úkolem předsunutých odřadů bude rychlá organizace protitankové obrany na jednotlivých směrech, bude nutné, aby v jejich sestavě byly účinné a v každém terénu pohyblivé protitankové zbraně, kterými jsou v současné době především tanky. Tanky kromě toho poskytují předsunutým odřadům také tu výhodu, že v případě provedení úderu do hloubky nepřátelského státního území zvyšují do značné míry jejich údernou sílu a tempo útoku. Tankové jednotky mají značné předpoklady pro okamžité zahájení bojové činnosti na libovolné terénní čáře a v jakékoli bojové fázi. Důležitým činitelem je čas potřebný k rozvinutí a zahájení boje. Nepřítel se bude snažit co nejrychleji proniknout do prostoru shozu svých zbraní hromadného ničení a využít vltomu k rozvinutí úspěchu do hloubky našeho státního území tankovými (obrněnými) svazky. Proto nutno proti tomuto rychlému manévru nepřitele využít na naší straně stejně rychlého prostředku, tj. tanků.

Vzhledem k tomu, že se budeme snažit ničit nepřitele nejen v dotyku, ale i v hloubce (přicházející síly), je třeba předsunuté odřady zesílit dělostřelectvem. K zesílení odolnosti obrany bude nutno vybudovat zátarasy nebo systém zátarasů doplnit dalšími. Proto je nutné začlenit do sestavy předsunutých odřadů ženijní jednotky. Protože předsunuté odřady budou zpravidla plnit úkoly na důležitých směrech, kde nepřítel použije k podpoře útočících vojsk značného počtu letectva, bude je nutno vybavit prostředky protivzdušné obrany. Všechny předsunuté odřady musí být kromě toho vybaveny prostředky chemického a radiačního průzkumu. Důležitým faktorem bude důkladná organizace materiálního, technického a zdravotnického zabezpečení.

Z toho, co bylo výše uvedeno, vyplývá, že organizace předsunutých odřadů se v podstatě nebude lišit od organizace předsunutých odřadů používaných v normálním útočném boji. To znamená, že předsunutý odřad určený k zesílení krytu státních hranic na důležitých směrech může být složen z těchto jednotek:

- z motostřelecké rotý až praporu,
- tankové rotý až tankového praporu. Někdy může tvořit jádro předsunutého odřadu tanková jednotka (útvár) zesílená nutným počtem motorizované pěchoty,

- z jednoho až dvou dělostřeleckých oddílů (houfnicového, raketometného nebo minometného),
- podle plánovaných úkolů až ze ženijní roty,
- jednoho družstva chemického průzkumu (při plnění úkolu musí pomáhat polochemická družstva rot a baterií),
- podle síly a složení předsunutého odřadu z jedné až dvou baterií protiletadlového dělostřelectva.

Vzhledem k součinnosti a přípravě jednotek bylo by nejlépe organizovat předsunuté odřady z jednotek jednoho útvaru (kromě dělostřelectva), což by umožnilo ucelenější přípravu předsunutých odřadů pro nastávající činnost a hlavně by poskytlo možnost rychlého zásahu v případě napadení našeho státního území nepřítelem.

Obdobou vytvoření předsunutého odřadu, zvláště na podružných směrech, kde je předpoklad, že nepřítel nebude útočit velkými silami, je vyčlenění speciálních jednotek, které by na stanoveném směru byly přiděleny jednotce Pohraniční stráže a podporovaly ji.

Toto zesílení jednotky Pohraniční stráže by se mohlo skládat z protitankové baterie, popř. protitankového oddílu, dělostřeleckého oddílu, ženijní čety a jednoho až dvou chemických družstev. Po ukončení bojové činnosti jednotek Pohraniční stráže přešly by speciální jednotky opět do podřízenosti toho útvaru (svazku), od kterého byly vyslány.

Vzhledem k mnohým okolnostem nebude často možno dodržet zásadu organizace předsunutých odřadů z jednotek jednoho útvaru a budou organizovány sloučením prvků několika útvarů. Tato skutečnost si vyžádá organizaci zvláštní přípravy jednotek za účelem sladění činnosti a vzájemného poznání jednotek. Přípravu budou organizovat a provádět velitelé, kteří byli pověřeni organizací předsunutých odřadů, tj. velitelé svazků a velitelé útvarů.

V podstatě se příprava bude skládat ze dvou částí.

Hlavní náplní první části bude příprava velitelů předsunutých odřadů, důkladné studium terénu a jeho zvláštností v předpokládaném prostoru nastávající činnosti, probrání možností a pravděpodobné činnosti nepřítele na směru činnosti předsunutého odřadu, součinnosti uvnitř předsunutého odřadu i s jednotkami Pohraniční stráže. Tuto činnost nutno provádět jednak na mapách, jednak v terénu, a to v několika variantách.

Náplní druhé části bude příprava jednotek určených do předsunutých odřadů k rychlému plnění úkolů, bojové sladění předsunutého odřadu na taktických cvičeních s vojsky a v prostoru skutečné činnosti, konkrétní upřesnění součinnosti s jednotkami Pohraniční stráže, se sousedy a s ostatními vojsky, která budou zaujímat obranu v hloubce. Přitom bude velmi důležitým prvkem nácvik provedení přesunů a zaujetí obranných postavení, využití stálých ženijních zařízení a dokonalá organizace spojení jak v rámci předsunutého odřadu, tak i se sousedy a jednotkami Pohraniční stráže.

Zvláštní pozornost nutno věnovat otázkám bojové pohotovosti předsunutých odřadů a nácviku bojového poplachu. Pro prověrky a nácviky bojového poplachu se zaujímají záložní pásma obrany nebo záložní prostory shromaždišť.

Rovněž jednotky Pohraniční stráže zaujímají zpravidla záložní rajóny obrany. Při všech přesunech a zaujímání obranných rajónů (postavení)

musí jednotky provádět bojové zabezpečení podle předem připravených plánů bojového zabezpečení a jsou připraveny k plnění bojového úkolu. Rychlost, s jakou bude zaujata obrana a s jakou se přistoupí k plnění bojového úkolu, závisí tedy především na správně prováděných nácvičích bojového poplachu, na organizačních schopnostech štábů útvarů (svazků) a na úrovni taktické přípravy. Proto musí být pro případ vyhlášení bojového poplachu zpracován ve štábu útvarů (svazků) zvláštní plán bojového poplachu jednotek předsunutého odřadu s pečlivým rozvrhem činnosti. Tyto plány jsou neustále udržovány v souladu s mobilizačními plány a se skutečným stavem útvarů (svazků). Jejich vypracování, uspořádání a uložení je provedeno tak, aby jednotky předsunutého odřadu byly bez nejmenšího zdržování schopny plnit dané úkoly.

Použití předsunutých odřadů při obraně na široké frontě

Především nutno zdůraznit, že v počátečním období války bude organizována obrana na široké frontě. Bude to způsobeno hlavně používáním zbraní hromadného ničení, které kromě toho podstatně přispěly k zvýšení aktivity obrany, dále pak poměrně malými silami a širokými pásmy svazků a úseků útvarů.

Aktivity obrany můžeme dosáhnout nejen použitím zbraní hromadného ničení, ale i řadou dalších opatření, jako je na příklad překvapení útočníka obráncem. Obránce může překvapení dosáhnout včasným přesunem jednotek z mírových posádek, včasným zaujetím obranné sestavy a pro nepřítele neočekávaným způsobem vedení obranného boje. Velký význam má rovněž udržení těch prostorů, které umožňují provedení mohutných úderů zbraněmi hromadného ničení na nepřátelskou sestavu. V takových prostorech nebo na takových směrech musíme organizovat pevnou obranu, zajištěnou dostatečně hlubokým systémem zátarasů a systémem protitankových i jiných paleb.

Z toho všeho vyplývá, že ke splnění těchto úkolů lze nejvýhodněji použít předem připravených a vycvičených předsunutých odřadů, které nám do značné míry mohou zaručit, že nepřítel neprovede počáteční úder s překvapením, ale naopak v řadě případů bude včasné zaujetí obranné sestavy předsunutými odřady v součinnosti s jednotkami Pohraniční stráže překvapením pro něho.

Předsunuté odřady mohou být vysílány podle důležitosti směru nebo prostoru od pluků, popř. divizí prvního sledu. Vzhledem k tomu, že předsunuté odřady musí po stránce časové vytvořit výhodné podmínky pro boj hlavních sil, je nutno řešit otázku, jak zabezpečit včasné splnění úkolů předsunutými odřady. Nelze dopustit, aby předsunuté odřady zahájily plnění úkolů současně s hlavními silami, neboť vzdálenost, na kterou mohou být vysílány, nedovolí, aby potřebný časový předstih v poměru k hlavním silám získaly za přesunu. Bude tedy třeba pro předsunuté odřady vytvořit takové podmínky, které jim splnění úkolů umožní.

Vytvoření potřebných podmínek pro úspěšnou činnost předsunutých odřadů vyžaduje přípravu a provedení těchto opatření:

- včas soustředit jednotky určené do předsunutých odřadů, podle potřeby upřesnit jejich úkol, přezkoušet spojení v rámci předsunutého odřadu i s velitelem, který odřad vysílá, i s jednotkami Pohraniční stráže a s průzkumem,

- činnost předsunutých odřadů zajistit průzkumem, který musí zjistit situaci na osách přesunu a v prostoru nastávající činnosti. Zvláštností zde bude ta okolnost, že průzkum zahájí svoji činnost vždy, kdežto předsunuté odřady podle situace a podmínek nemusí vždy k plnění úkolu po provedení bojového poplachu přistoupit,
- vytvořit pro předsunuté odřady výhodné podmínky tím, že budou po poplachu rozmístěny ve vyčkávacích prostorech, které budou stanoveny co možná nejbližší prostoru bojové činnosti předsunutého odřadu. Máme za to, že by tyto prostory mohly být stanoveny jen tak daleko od státních hranic, aby nepřítel nemohl zjistit přesun a přítomnost jednotek předsunutého odřadu. Vyčkávací prostory by měly být již předem připraveny a dokonale ženižně vybudovány, aby zaručovaly jednotkám ochranu proti nepřátelským zbraním hromadného ničení. Velikost těchto prostorů se bude pohybovat okolo 5 km² pro prapor. Kromě toho musí být vyčkávací prostory umístěny tak, aby škýtalý možnost rychlého výjezdu na komunikace a zahájení přesunu.

Kromě hlavních prostorů nutno rovněž připravit 1—2 záložní prostory. Jednotky a útvary dělostřelectva určené k podpoře boje předsunutých odřadů ze zakrytých palebných postavení mohou tato postavení zaujmout již před příchodem předsunutých odřadů. Palebná postavení je nutno vyhledávat s ohledem na požadavky maskování proti všem druhům pozemního i vzdušného průzkumu.

Činnost předsunutého odřadu po vyhlášení bojového poplachu by mohla vypadat asi takto:

Současně s vyhlášením bojového poplachu, který může být vyhlášen popř. jen pro jednotky předsunutého odřadu, upřesnit veliteli předsunutého odřadu úkoly. Po vyhlášení bojového poplachu a po kontrole jednotek, které jsou ihned k dispozici, provede velitel předsunutého odřadu upřesnění úkolů především průzkumným a ženižním jednotkám a ty ihned přistoupí k plnění úkolů. Nebude-li okamžitě k dispozici družstvo chemického průzkumu, mohou si tyto jednotky provádět povšechný radiační a chemický průzkum samy.

Potom upřesní velitel předsunutého odřadu úkoly dalším jednotkám a podle obdržení rozkazu zahájí přesun buď do vyčkávacího prostoru, nebo do prostoru plnění bojového úkolu.

Vyslaný průzkum naváže styk s jednotkami Pohraniční stráže na směr činnosti předsunutého odřadu, upřesní zprávy o nepříteli (pokud je nezískal sám), zjištěné zprávy podle situace předá rádiem, telefonicky nebo motocyklovou spojkou ihned veliteli předsunutého odřadu. Důležitým faktorem bude, aby velitel předsunutého odřadu měl dostatek zpráv o uskupení nepřátelských vojsk a o silách, které nepřítel přisunuje z hloubky na směr svého pravděpodobného úderu.

Ženižní jednotky zahájí zatarasování podle připraveného plánu. Překročí-li průzkumné jednotky státní hranice (v případě, že naše jednotky po hromadném úderu zbraní hromadného ničení provedeném nepřítelem předejdou jeho hlavní síly), musí ženisté provádět důkladný průzkum komunikačních objektů a zabránit jejich zničení časovanými náložemi.

Jednotky chemického a radiačního průzkumu provádějí průzkum na osách postupu předsunutého odřadu a jejich cílem je zjistit prostory zamořené buď chemickými otravnými, nebo radioaktivními látkami.

Je totiž pravděpodobné, že když nepřítel zjistí, že ho naše síly předešly a překročily státní hranice, bude se snažit zastavit (zpomalit) jejich postup a k tomu může na nejdůležitějších směrech postupu použít výše uvedených látek. Úkolem chemických jednotek v součinnosti s ženijními jednotkami bude vytyčit tyto prostory a vyhledat a upravit vyhovující ob-
jížděky.

Hlavní síly předsunutého odřadu, které se po osách přesunují za průzkumem, pak přistoupí k plnění stanovených úkolů.

Zaujímá-li předsunutý odřad obranu na stanovené čáře, upřesní velitel odřadu podle konkrétní situace úkoly podřízeným a sám zaujme velitelsko-pozorovací stanoviště. Potom upřesní otázky součinnosti s velitelem jednotky Pohraniční stráže. Při organizaci obrany je třeba věnovat zvláštní pozornost vlastnostem terénu, neboť při správném využití může do značné míry přispět k zvýšení odolnosti obrany na tom nebo onom směru. Praxe ukazuje, že velitelé i štáby při organizaci obrany berou málo v úvahu terénní podmínky a tím do značné míry snižují její odolnost.

Předsunutý odřad v síle zesíleného praporu může v součinnosti s jednotkami Pohraniční stráže úspěšně bránit úsek 5 i více km široký, a to zpravidla s cílem přehradit důležitý směr v obranném pásmu divize (v obranném úseku útvaru), od které byl vyslán. Vzhledem k šířce úseku obrany bude nutno tím více využívat terénních podmínek a organizovat dokonalejší systém především protitankových paleb. Musí být vytvořeny palebné léčky s dálkovým ovládním palby, koordinace paleb se zátarasy a podobně.

Bojová sestava předsunutého odřadu pro plnění stanoveného úkolu musí odpovídat zámyslu boje, šířce stanoveného úseku obrany a pravděpodobně možnosti použití nepřátelských tanků na směr, kde předsunutý odřad bude zaujímat obranu. Podle toho může být bojová sestava učleněna do jednoho nebo do dvou sledů. Předsunutý odřad bude vytvářet buď praporeční rajón obrany, v jehož rámci bude vybudován praporeční protitankový uzel jako nejdůležitější součást, nebo rotní rajóny obrany s rotními protitankovými opěrnými body. Bude-li obrana předsunutého odřadu učleněna do jednoho sledu, bude nutno, aby si velitel předsunutého odřadu vyčlenil vševojskovou zálohu v síle jedné motostřelecké čety.

Při obou variantách učlenění bojové sestavy bude důležité vytvoření silné protitankové zálohy. Síla této zálohy bude záviset na počtu protitankových prostředků, které byly předsunutému odřadu přiděleny. Jak již bylo v úvodu řečeno, budou nejúčinnějším protitankovým prostředkem tanky. Proto bude výhodné, aby do protitankové zálohy byly vyčleněny přidělené tanky, a to v síle čtyř až roty. Jednotky Pohraniční stráže zaujmou obranu v rámci bojové sestavy předsunutého odřadu. Po zaujetí obrany se podřizují všechny jednotky Pohraniční stráže přímo veliteli předsunutého odřadu a ten těmto jednotkám také stanoví úkoly.

Při zahájení útoku nepřítelem povedou předsunuté odřady boj podle stanoveného úkolu. Odpovědný úkol vyžaduje odpovědné plnění. Důležitost úkolu nejen z hlediska útvarů, ale i svazků a mnohdy, jde-li o zvlášť důležitý směr, i z hlediska armády vyžaduje, aby předsunuté odřady v součinnosti s jednotkami Pohraniční stráže splnily stanovené úkoly za každou cenu. Předsunuté odřady mohou (bez ohledu na situaci) ustoupit z bráněného prostoru výhradně na rozkaz velitele, který je vyslal. V průběhu boje

musí velitel předsunutého odřadu věnovat zvláštní pozornost udržení pevné fronty obrany jednotek předsunutého odřadu a Pohraniční stráž, nedovolit rozdělení jednotek nepřítele a tím narušení celkového palebného systému.

V případě, že se nepříteli podařilo prolomit obranu jednotek předsunutého odřadu a Pohraniční stráž a nelze zabránit obklíčení, organizuje velitel předsunutého odřadu kruhovou obranu tak, aby jádro sil přehrazovalo směr nejdůležitější pro postup nepřátelských sil a brání se na místě až do konce. Úporná obrana jednotek předsunutého odřadu vedená až k sebeobětování může vytvořit podmínky pro přísun hlavních sil divize a tím ke zničení nepřítele, který se vklíní do naší obrany.

Předsunutý odřad může zahájit plnění úkolu i v podmínkách, kdy nepřítel již zahájil útok na naše území. Může nastat situace, že obrana jednotek Pohraniční stráž bude úderem nepřátelských tanků a pěchoty na některých směrech prolomena.

Plnění úkolů v podobné situaci bude mnohdy vyžadovat, aby předsunutý odřad buď vstoupil do střetného boje (v tom případě záleží na poměru sil, přičemž nutno vzít v úvahu, že dokonalá znalost terénu umožní jednotkám předsunutého odřadu provést útok s překvapením a tím dosáhnout úspěchu i proti silnějším nepříteli), nebo zaujmout obranu na nejbližší výhodné terénní čáře a zastavit další postup nepřítele. V takovém případě může předsunutý odřad organizovat obranu popř. i do větší hloubky na několika postaveních a za podpory dělostřelectva zdržovat postup nepřítele bojem o jednotlivá postavení. Poslední čarou obrany předsunutého odřadu bude přední okraj prvního pásma obrany, kde se jednotky musí pevně zachytit a bránit na místě bez ohledu na situaci. Uvedené varianty musí být při přípravě předsunutých odřadů vzaty v úvahu a podle nich musí být stanoveny úkoly.

Může rovněž vzniknout situace, kdy nepřátelské síly nestačily dorazit k našim státním hranicím tak, aby mohly využít úderů zbraní hromadného ničení provedených na cíle na našem státním území. Bude to zpravidla v tom případě, kdy náš odvetný úder zbraněmi hromadného ničení úspěšně zasáhl nepřátelské síly. V tom případě může předsunutý odřad zahájit útok na nepřátelské území, z chodu za podpory dělostřelectva prolomit obranu zajišťovacích prvků nepřítele a ovládnout prostor skýtaající výhodné podmínky pro zasazení dalších našich sil. Podobný výpad na nepřátelské území může v dané situaci provést předsunutý odřad i s omezeným cílem, kterým může být na příklad i získání prostoru k vedení obranného boje, zatarasování na území nepřítele apod.

Formy činnosti předsunutého odřadu mohou být různé. Hlavní varianty činnosti předsunutých odřadů musí být podchyceny v úkolech a plánech činnosti každého předsunutého odřadu a se způsobem řešení musí být seznámeni hlavní funkcionáři, aby nebylo třeba dlouhého upřesňování úkolů při zahájení činnosti nebo při vedení vlastního boje.

Z toho vyplývá, že tento velmi těžký a odpovědný úkol mohou čestně splnit ve zvláštních podmínkách počátečního období války jen ty jednotky, jejichž příslušníci jsou morálně politicky vyspělí a jsou vedeni veliteli nejvyšších kvalit.

Proto musí být při výběru jednotek a velitelů předsunutého odřadu věnována těmto otázkám značná pozornost.

Součinnost předsunutého odřadu s jednotkami Pohraniční stráže a armády

Úkoly předsunutého odřadu stanoví velitel motostřelecké (tankové) divize, popř. velitel armády. Před zaujetím obrany jednotkami předsunutého odřadu informuje velitel příslušné jednotky Pohraniční stráže velitele předsunutého odřadu o své činnosti a upřesní mu situaci v předpolí. Zvláštní pozornost nutno věnovat důkladné informaci o situaci a činnosti nepřítele a upřesnění všech otázek týkajících se průzkumu. Poté organizuje velitel předsunutého odřadu součinnost uvnitř předsunutého odřadu včetně jednotek Pohraniční stráže, které mu byly podřízeny.

Součinnost mezi jednotkami předsunutého odřadu a Pohraniční stráže bude zpravidla spočívat

- ve vzájemném ujasnění úkolů,
- ve stanovení odpovědnosti za obranu prostorů bráněných společně jednotkami předsunutého odřadu a Pohraniční stráže,
- ve skloubení palebného systému s důrazem na podporu jednotek Pohraniční stráže, které nebudou mít těžší zbraně,
- v upřesnění úkolů při zatarasování,
- v upřesnění otázek bojového zabezpečení se zvláštním zřetelem na dokonalou organizaci protitankové obrany a ochrany proti zbraním hromadného ničení nepřítele, jakož i na činnost bojového zajištění (pokud bude organizováno) a činnost průzkumných a zajišťovacích hlídek.

Jednou z nejdůležitějších otázek organizace součinnosti bude řešení vzájemné podpory jednotek předsunutých odřadů a jednotek Pohraniční stráže při vedení obranného boje a uspořádání velení v prostoru činnosti předsunutých odřadů, jelikož musí být určen jeden velitel, kterému se v daném prostoru podřídí jednotky obou složek. Dalšími důležitými otázkami budou otázky spojení, stanovení jednotných signálů a řešení otázek materiálního, technického a zdravotnického zabezpečení. Většina těchto otázek bude již vyřešena dříve a v případě nutnosti bude úkolem velitelů předsunutých odřadů, aby tyto otázky upřesnili, popřípadě doplnili novými údaji, které vzniknou na základě konkrétně se vytvořivší situace.

Bude-li přední okraj obrany jednotek předsunutého odřadu organizován za obranou jednotek Pohraniční stráže, musí být zvláštní pozornost věnována zajištění podpory boje jednotek Pohraniční stráže jednotkami a palebnými prostředky předsunutých odřadů a zabezpečení jejich odchodu pod tlakem nepřítele.

Kromě toho nutno vyřešit otázky součinnosti mezi předsunutým odřadem a jednotkami hlavních sil divize, v jejímž pásmu bude předsunutý odřad plnit úkol. Tyto otázky řeší velitel, který předsunutý odřad vyslal, s velitelem předsunutého odřadu po stanovení úkolu předsunutému odřadu. Hlavními otázkami mohou být tyto:

- jak budou jednotky předsunutého odřadu v součinnosti s jednotkami Pohraniční stráže plnit úkoly ve prospěch hlavních sil,
- zabezpečení rozvinutí a zaujetí obrany hlavními silami divize,
- vzájemná podpora (hlavně palbami dělostřelectva) předsunutého odřadu a hlavních sil divize,
- podpora boje předsunutého odřadu v případě jeho obklíčení nepřítelem,

- způsob překročení jednotek předsunutého odřadu hlavními silami divize,
- vzájemná výměna průzkumových zpráv a informací,
- stanovení smluvených signálů.

Bezprostřední podporu boje předsunutého odřadu provádějí dělostřelecké jednotky, které jsou veliteli předsunutého odřadu podřízeny. Kromě tohoto dělostřelectva podporují boj předsunutého odřadu dělostřelecké (raketometné) oddíly vyčleněné z divizní dělostřelecké skupiny, popřípadě z armádní dělostřelecké skupiny (bude-li vytvořena). Velitel předsunutého odřadu předává své požadavky buď přímo velitelům těchto dělostřeleckých oddílů, nebo prostřednictvím styčných důstojníků. Vlastní dělostřelecká podpora předsunutých odřadů se provádí dalekými palebnými napadeními na důležité komunikační uzly ve směru činnosti předsunutého odřadu, soustředěním palby a nepohyblivými přehradnými palbami bezprostředně na živou sílu a palebné prostředky nepřítele.

Dělostřelectvo předsunutého odřadu pak musí věnovat pozornost i podpoře a zabezpečení rozvinutí a zaujetí obrany hlavními silami divize.

Z toho vyplývá, že otázkám součinnosti mezi jednotkami předsunutého odřadu a Pohraniční stráž, jakož i mezi předsunutým odřadem a jednotkami hlavních sil divize nutno věnovat již v přípravném období značnou pozornost. Tyto otázky musí být důkladně sladěny a v případě potřeby upřesněny podle situace, která se konkrétně vytvoří. V daném případě nesmí existovat žádná šablona, ale pružné řešení otázek s ohledem na předpokládanou činnost nepřítele na tom nebo onom směru, s přihlédnutím ke konfiguraci terénu, zbráním hromadného ničení a k času, který je pro plnění úkolu k dispozici.

Velení a spojení

Velení a řízení činnosti předsunutých odřadů bude nutno připravit dříve podle možných variant zaujetí obrany a vedení obranného boje, aby nebyl ztracen čas v době, kdy bude nejdražší. Velení bude nutno připravit jak přípravou důstojníků k plnění stanoveného úkolu, tak cvičnou činností vojsk v daném prostoru činnosti nebo v jeho blízkosti. Současně nutno určit velitelsko-pozorovací stanoviště velitelů předsunutých odřadů.

Hlavním spojovacím prostředkem pro velení předsunutým odřadům a uvnitř jich bude rádio doplňované pohyblivými pojítky, popř. telefonem.

Je vhodné organizovat spojení velitele motostřelecké divize s předsunutým odřadem v rádiové síti předsunutých odřadů (nebo na speciálním rádiovém směru) pomocí telegrafie rádiovými stanicemi R-112.

Spojení s plukovním předsunutým odřadem možno organizovat v rádiové síti velitele motostřeleckého pluku nebo, bude-li dostatek prostředků, na samostatném směru. Velitel plukovního předsunutého odřadu v tom případě bude zabezpečen jednou rádiovou stanicí R-112 z počtu motostřeleckého pluku.

Spojení v rámci jednotek předsunutého odřadu od stupně roty-čety bude třeba organizovat rádiem a na stupni roty-praporu se popřípadě zdvojit telefonem. V některých prostorech bude možno využít stálého linkového spojení vybudovaného pro potřeby Pohraniční stráže k zajištění telefonického spojení až do stupně čety. Spojení mezi velitelem předsunutého odřadu a veliteli dělostřeleckých jednotek bude nutno organizovat

rádiem, popřípadě podle možností i telefonem. Velitelsko-pozorovací stanoviště velitelů přiděleného dělostřelectva musí být rozmístěna co nejblíže k velitelsko-pozorovacímu stanovišti velitele předsunutého odřadu.

Spojení musí být připraveno a naplánováno již v míru, a to jak přípravou rádiových sítí (směrů), tak i přípravou spojení linkového. Kromě toho nutno v široké míře počítat se spojením pohyblivými pojítky, hlavně v období, kdy je zákaz rádiového spojení.

Provoz v rádiových sítích s předsunutými odřady nutno vést z důvodů utajení pouze signály nebo velmi krátkými zprávami. Pokud situace dovolí, je provoz pouze jednostranný.

Z á v ě r

Počáteční období války vyžaduje, aby včas byl organizován kryt státní hranice a obrana důležitých objektů na státním území. Zvláštní pozornost je třeba věnovat rychlému a utajenému rozvinování vojsk krytu státní hranice, provádění rychlých a rozhodujících úderů, jejichž cílem je umožnit soustředění hlavních sil k zaujetí obrany ohrožených směrů.

Aby bylo zajištěno organizované zaujetí obrany hlavními silami svazků a útvarů v počátečním období války a dále proto, aby nepřítel neměl možnost menšími silami tanků a pěchoty prolomit na hlavních směrech obranu jednotek Pohraniční stráže, je třeba tyto jednotky zesílit. K zesílení bude výhodné vytvořit u svazků (útvárů) určených k obraně důležitých směrů předsunuté odřady organizované z motostřeleckých a tankových jednotek, zesílené dělostřelectvem, ženijními a chemickými jednotkami.

Jednotky určené do předsunutých odřadů musí být schopny zaujmout v součinnosti s jednotkami Pohraniční stráže obranu v době co nejkratší, zpomalit nebo zastavit útoky i větších sil nepřítele a tak zabezpečit zaujetí obrany hlavních sil divize (pluku), od kterých byly vyslány.

Z důvodů bojové pohotovosti bude nejvýhodnější určovat do předsunutého odřadu jednotky jednoho útvaru (kromě jednotek dělostřelectva) a tak zabezpečit jejich stálou součinnost a plnou morálně politickou jednotu příslušníků předsunutého odřadu. Současně se tak zvýší bojeschopnost a tím i předpoklady pro úspěšné splnění odpovědného úkolu v každé situaci.

Prameny:

Vlastní poznatky a názory autorů.

V otázkách bojové pohotovosti a spojení vzata za podklad přednáška plukovníka Varvařovského.